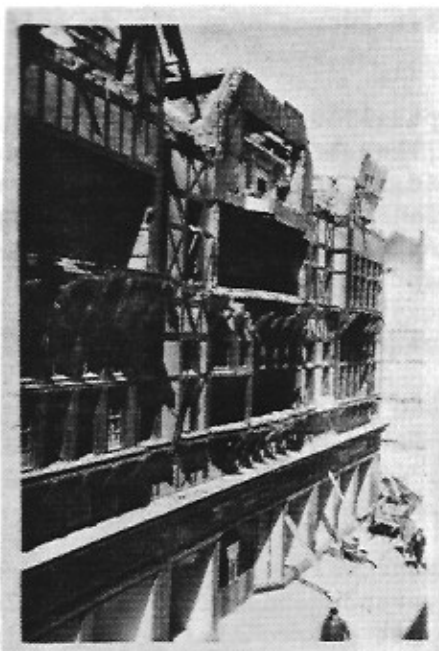

de oostendse regio in w.o. II

(deel 3)

door André ASSELOOS

(Kappellestraat in 1940...)

Op 10 juli 1940 begon de befaamde lucht-oorlog boven Engeland, in de geschiedenis bekend als THE BATTLE OF BRITAIN (DE SLAG OM ENGELAND). De vrijwaring van het luchtruim boven de Noordzee en de Engelse wateren was van bijzonder grote betekenis. De Operatie Zeeleeuw zou noodgedwongen worden afgelast. Voor de eerste maal werden de Duitse troepen in hun opmars gestuit. Engeland zou later zijn luchtvloot dermate uitbreiden en verstevigen, dat massale bombardementen op het continent mogelijk werden. De oorlog kende zo een eerste keerpunt.

Op 3 september 1940 had HITLER de datum van 21 september als het begin van OPERATIE ZEELEEUEW in het vooruitzicht gesteld. De opperbevelhebber van de Kriegsmarine, Groot-Admiraal RAEDER was weinig enthousiast voor deze onderneming. Hij verklaarde, dat naar zijn mening de "Royal Air Force" eerst moest uitgeschakeld worden, zodat de invasievloot niet uit de lucht kon aangevallen worden.

Vliegtuigen van de Photo-Reconnaissance Units van Coastal-Command van de R.A.F. hadden bij verkenningsvluchten boven de kanaalhavens (o.a. Boulogne, Calais, Duinkerke, Oostende, Antwerpen etc.) een zeer verhoogde toename van allerlei vaartuigen waargenomen.

Op 6 september toonden de luchtfoto's van Oostende, dat er 205 binnelanders lagen, op 31 augustus waren er nog maar 18.

Aankankelijk was men van plan, ook uit de kleine havens Nieuwpoort en Blankenberge uit te varen, maar men zag daar van af, hoewel er vanuit Nieuwpoort oefeningen werden ondernomen.

Ten dienste van de 35° Infanterie Divisie werd een Marinedienstamt opgericht te Duinkerke, bemand met ervaren aktieve marineofficieren, voor de 17° Infanterie Divisie werd dergelijke Marinedienst opgericht te Oostende. Deze diensten moesten de Infanteristen raad geven over zee-mansvragen, zij stelden echter geen mariniers ter beschikking voor oefeningen. Talrijke moeilijkheden ondervond men dan bij deze oefeningen, zo getuigt bijvoorbeeld een verslag van het 109° Infanterie Regiment van de 35° Inf. Div. : " Op datum van 5 aug. 1940 in Nieuwpoort grote moeilijkheden voor het bekomen van scheepsruimte. De aldaar liggende binnenschepen zijn niet zeewaardig. Daarbij werd in de ganse 35° Inf. Div. met moeite een tweetal soldaten gevonden, die als binnenschipper enige ervaring hebben. De marine kan geen manschappen beschikbaar stellen. Alzo kunnen de oefeningen slechts in de volgende dagen beginnen."

Te Oostende was buiten de haven ook de Noordoeverstraat van het kanaal Oostende-Brugge beschikbaar gesteld voor manschappen en materiaal van de 17° Inf.Div.(verslag Pionier-Kommandeur 17° en 35° Inf.Div.12/8/40)

Van de opgeëiste binnenlanders en sleepboten waren meer dan de helft Belgische, Hollandse en Franse.

Persoonlijk stond ik einde aug. - begin sept. 1940 aan Snaaskerke-brug (Kalsijdebrug) ongeveer 3/4 uur te wachten, het brugje was gedraaid en daar zijn + 60 à 70 binnenlanders gepasseerd richting Nieuwpoort. Begin september sloeg bij oefeningen een binnenlander tegen de dijkhelling aan het kursaal. Dagelijks zongen de in de straten marcherende kompanies "Wir fahren gegen England"...

Een ander lied, maar dan meest door de matrozen gezongen was :

*Das kann doch einen Seemann nicht erschüttern,
keine Angst, keine Angst, Rose-Marie.
Wir lassen uns das Leben nicht,
keine Angst, keine Angst, Rose-Marie... (etc.)*

Wij jonge Oostendenaars zongen in café's, waar vele matrozen kwamen en als ze dit lied zongen, lustig mee maar veranderden vele woorden. Zo o.a. "keine Angst Rose-Marie" in "keine Angst in den Abrie" (op zijn Oostends).

Wij zongen ook "En de Tommies zullen de Duitsers leren zwemmen", een lied dat toen populair was, van Tino Rossi "Toi, que mon coeur appelle". Wij zongen het als volgt :

O kleine schildersjongen,
wat ben je nu begonnen ?
En met al je mitrailleuzen en je bommen
zul je nooit in Engeland kommen.

(dit als spot op Hitler, de mislukte kunstschilder !)

In de tweede helft van september 1940 deden hier te Oostende geruchten de ronde, als zouden de Duitsers een invasie in Engeland hebben geprobeerd, maar dat de Engelsen de zee aan de Engelse kust hadden in brand gestoken. Vele duizenden Duitsers zouden verbrand zijn en de invasie zou mislukt zijn. Men vertelde dat het Militair Ziekenhuis en de kazerne overvol lagen met verbrande Duitsers. Dit alles was puur verzinsel.

Weliswaar hebben de Engelsen op 24 augustus 1940 proeven gedaan om met 10 buizen vanop 10 m. hoge rotswanden in zee een leiding te leggen, in dewelke met een capaciteit van ca. 12 ton per uur brandstof in zee gepompt werd. Deze werd dan met brandbommen in vuur en vlam gezet. Het was toen windstil en de proeven vielen zeer kostelijk uit. Bij slecht weer en wind had men daarenboven slechte resultaten.

Er is reeds veel over geschreven geweest, waarom HITLER een invasie in Engeland niet begon, veel gissingen en redenen maken opgang. De hoofdreden zal wel zijn, dat de LUFTWAFFE de ROYAL AIR FORCE (en dan vooral Fighter Command) niet klein kreeg, alhoewel op het randje af. Met een ongeëvenaarde heldermoed hebben de piloten van de SPITFIRE's en HURRICANE's van de R.A.F. de SLAG OM ENGELAND gewonnen.

Het waren niet enkel Engelse piloten die daaraan deelnamen, ook Poolse en Franse en Belgische piloten waren van de partij.

Van de Belgen die deelnamen aan DE SLAG OM ENGELAND sneuvelden de volgende piloten :

1. Onderluitenant vlieger Maurice BUCHIN van het 213° R.A.F.squadron sneuvelde op 15 augustus 1940 met zijn Hurricane V 7227.
2. Luitenant vlieger Georges DOUTRIPONT, van het 229° Squadron, gesneuveld met zijn Hurricane N 2537, in gevecht met Duitse jagers boven Engeland op 15 september 1940.
3. Kapitein vlieger A. VAN DEN HOVE d'ERTSENRYCK, 229° Squadron, gesneuveld op 15 september 1940 met Hurricane V 7433. Zijn vliegtuig explodeerde in de lucht, in gevecht met Duitse jagers type Messerschmidt BF 109 boven Ashford.

M. Buchin.

G. Dautrepoint.

A. Van den Hove d'Ertsenryck.

J. Kirkpatrick.

A. Jottard.

R. de Cannart d'Hamale.

4. Onderluitenant vlieger James KIRKPATRICK, 501 Squadron R.A.F. vermist met vliegtuig type Blenheim N 3530 bij gevecht boven het Kanaal op 9 oktober 1940.
5. Onderluitenant vlieger Alexis JOTTARD van het 145° Squadron, met zijn Hurricane P3167 neergeschoten door Duitse jachtvliegers type Messerschmidt en als vermist opgegeven op 27/10/40.
6. Onderluitenant Roger de CANNAERT d'HAMALE, 46° Squadron R.A.F. Alhoewel de SLAG OM ENGELAND wordt gerekend tot 31 oktober 40 wil ik toch deze piloot vermelden, die 1 dag later sneuvelde, dus op 1 november 1940.

(Foto's uit het boek "Pas de Panache en Altitude, lt. Kolonel RENS)

Op onze kerkhoven Oostende en Middelkerke liggen 4 Engelse piloten begraven, die sneuvelden tijdens de Slag om Engeland. Zij sneuvelden niet boven Oostende, maar spoelden hier aan op het strand. Ziehier namen en feiten :

1. Pilot officer Jack Henry COPEMAN van het 111° Squadron R.A.F. met zijn Hurricane P3105 neergeschoten in het Kanaal op 11/08 vóór Margate, aangespoeld te Middelkerke en er begraven.
2. Pilot officer D.G. COBDEN van het 74° Squadron R.A.F. in gevecht met Duitse Messerschmidt BF 110 neergeschoten en in het Kanaal neergestort op 11/8/40, aangespoeld te Oostende op 23 aug. en er begraven. Zijn vliegtuig was een Spitfire R 6757.
3. Pilot officer D.N.E. SMITH van het 74° Squadron R.A.F. in gevecht met zijn Spitfire R 6962 tegen Duitse Messerschmidt BF-110 eveneens in zee gestort in het Kanaal, op ongeveer hetzelfde uur als zijn vriend Cobden op 11/8/40 en eveneens aangespoeld te Oostende op 23 aug. en er begraven.
4. Pilot officer H.R. GUNN eveneens van het 74° Squadron R.A.F., met zijn Spitfire P 9379 in vlammen geschoten en neergestort, eveneens in het Kanaal, vóór Folkestone op 31 juli 1940 en te Oostende aangespoeld op 20/8/40 en er begraven.

Niet genoeg kan men deze dappere piloten van de R.A.F. dankbaar zijn. Ondanks hun numerieke minderheid tegenover de Duitsers wisten zij toch de overwinning te behalen in de beroemd gebleven en aldus geheten SLAG OM ENGELAND. Het grote belang van deze overwinning ligt precies hierin, dat de kansen voor Nazi-Duitsland werden afgeremd in westelijke richting. Men mag de SLAG OM ENGELAND derhalve zien als het begin van de uiteindelijke vernietiging van het nazisme, al zouden de geallieerden na de slag nog zeer zware nederlagen kennen.

Terecht sprak Prime Minister CHURCHILL in lovende woorden aldus :

Winston Churchill

*"Nooit in de geschiedenis hebben
"zoveel zoveel aan zo weinigen
"te danken."*

Het is nu precies 50 jaar geleden, dat deze SLAG OM ENGELAND woedde.

Men gedenke het en vergeet het nooit !

(wardt vervolgd)

(Bron: Documentatiecentrum W.O. II, Leuvense Plein te Brussel)